

meret kan man få adgang til utrolig mange meget følsomme oplysninger om alt muligt om et menneske, og det er vigtigt ...

Kl. 11.25

Formanden:

Jeg mente faktisk, hvad jeg sagde. Værsgo, ordfører.

Line Barfod (EL):

Tak. Det er meget vigtigt for borgernes tillid til samfundet, at vi også kan sikre, at der er en god kontrol med de mange data, der er, med den megen overvågning, der er.

Derfor er det så vigtigt, at vi sikrer de nødvendige ressourcer til Datatilsynet. Og det undrer mig faktisk en del, at regeringspartierne og Dansk Folkeparti ikke vil være med til at lave en undersøgelse. På mangfoldige andre områder har vi set, at når der er en ubehagelig sag, så iværksætter man en undersøgelse af, hvorvidt der er behov for at foretage sig noget på området. Men her mener man altså, at det er fuldstændig uhørt, at man skulle sætte nogen i gang med at lave en undersøgelse. Det synes vi er meget mærkeligt.

Vi vil fortsætte arbejdet i Retsudvalget og ad den vej prøve at få undersøgt, om der er ressourcer nok.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 8 af Birthe Rønn Hornbech (V), Per Dalgaard (DF) og Helge Adam Møller (KF) (se side 1396) vedtoges med 60 stemmer (V, DF og KF) mod (ved en fejlafstemning) 1(S); 49 (S, SF, RV, EL og KD) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 9 af Sandy Brinck (S), Anne Baastrup (SF), Elisabeth Arnold (RV), Line Barfod (EL) og Jann Sjørnsen (KD) (se side 1395).

Hermed sluttede forespørgslen.

Formanden:

Vi begynder først det næste punkt på dagsordenen, når der er ro i salen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 8:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre indsats over for kriminelle unge.

Af Anne Baastrup (SF) m.fl.
(Fremsat 7/10 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Beslutningsforslaget fra SF, som vi i dag skal behandle, opfordrer regeringen til at forbedre indsatsen over for kriminelle unge. Regeringen er naturligvis enig i, at det er vigtigt at undgå, at unge kommer ind i en kriminel løbebane. Særlig når det drejer sig om unge, er det vigtigt, at der sættes tidligt ind med en forebyggende indsats og med den nødvendige indsats over for den unge og dennes familie.

Det er også klart tilkendegivet i regeringens handlingsplan af den 8. marts 2002 »Stop Volden«, regeringens handlingsplan mod volds- og ungdomskriminalitet. Og det følger også allerede af forskellige nye og administrative retningslinjer for henholdsvis politi, anklagemyndighed, kommuner og amter, at behandlingen af sager mod unge lovovertrædere skal fremskyndes mest muligt.

Det betyder imidlertid ikke, at der altid skal iværksættes en større undersøgelse, når en ung gribes i kriminalitet. Efter regeringens opfattelse er det nødvendigt at differentiere indsatsen i forhold til lovovertrædelsens art og omfang. Vi skal ikke nødvendigvis lave personundersøgelser og handlingsplaner, når en ung gribes i at stjæle en Marsbar hos købmanden. Derimod skal der naturligvis sættes målrettet og konsekvent ind over for unge, der er på vej ud på en egentlig kriminel løbebane.

Med henblik på en fortsat styrkelse af den målrettede og konsekvente bekæmpelse af ungdomskriminalitet nedsatte regeringen i septem-

ber 2003 et ministerudvalg for indsatsen mod unge kriminelle. Ministerudvalget skal koordinere og følge initiativer vedrørende indsatsen over for unge kriminelle samt vurdere og indsamle erfaringer på området for at kunne styrke indsatsen dér, hvor der er en dokumenteret effekt.

Endelig skal ministerudvalget vurdere, om der er behov for yderligere at styrke indsatsen over for unge kriminelle. Et af de områder, som ministerudvalget har overvejet nærmere, er en mere effektiv og hurtig sagsbehandling i relation til ungdomskriminalitet. I den forbindelse har jeg besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal se på dette spørgsmål.

Kl. 11.30

Arbejdsgruppen er blevet sammensat af repræsentanter fra alle relevante myndigheder på området. Arbejdsgruppen vil få til opgave at overveje, for hvilke sagsgrupper det kan være relevant at opstille målsætninger for sagsbehandlingstiden. Arbejdsgruppen vil endvidere blive bedt om at overveje målsætninger for de enkelte myndigheders sagsbehandlinger i disse sager.

For så vidt angår beslutningsforslagets punkt 2 om, hvorvidt kontrol med og vilkår i forbindelse med tiltalefrafald og betingede domme overholdes, kan igen henvises til den førnævnte »Stop volden«-handlingsplan. Det fremgår heraf, at der ved tiltalefrafald og betingede domme i videre omfang skal fastsættes entydige og målrettede vilkår, som afspejler den pågældende unges situation og kriminalitet. Det er ligeledes understreget, at overtrædelse af vilkår skal have en mærkbar konsekvens.

Rigsadvokaten udsendte bl.a. på denne baggrund i december 2003 en ny meddelelse om behandlingen af sager mod unge lovovertrædere, hvori der er fastsat retningslinjer for politiets opfølgning på overholdelsen af vilkårene i tiltalefrafald. Meddelelsen indeholder retningslinjer for bl.a. anvendelsesområder for tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt, indholdet af vilkår om ungdomskontrakter samt politiets opfølgning for overholdelsen af vilkår.

For så vidt angår indholdet af ungdomskontrakter, er det anført, at vilkårene skal være konkrete og specifikke, sådan at der ikke kan opstå misforståelser eller tvivl om, hvorvidt vilkårene er overtrådt. Politiet skal straks efter rettens godkendelse af en ungdomskontrakt underrette de sociale myndigheder, så de initiativer, som er fastsat i kontrakten, kan iværksættes snarest

muligt. Det er de sociale myndigheder, der fører tilsyn med, at vilkårene i kontrakten overholdes, og politiet skal derfor kontaktes ved enhver overtrædelse af vilkårene.

I meddelelsen er det desuden med henblik på opfølgning af sagerne anført, at politiet 3 måneder efter, at et tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt eller andre hjælpeforanstaltninger er meddelt, skal anmode de sociale myndigheder om at redegøre for tilsynet med den unge, medmindre sagen allerede har været behandlet af politiet i forbindelse med vilkårsovertrædelserne.

For så vidt angår betingede domme med vilkår om tilsyn eller andre hjælpeforanstaltninger, herunder f.eks. vilkår, som er identiske med de vilkår, der indgår i en ungdomskontrakt, er i meddelelsen anført, at sådanne vilkår også skal være konkrete og specifikke, ligesom den sproglige formulering skal være klar. Det er endvidere anført, at der på samme måde som ved overtrædelsen af vilkår ved tiltalefrafald skal følges konsekvent op på vilkårsovertrædelser.

Der er således allerede for politi og anklagemyndighed taget de nødvendige tiltag med henblik på at sikre, at der følges konsekvent op på overtrædelse af vilkår.

Jeg skal i øvrigt bemærke, at udstrækningen af vilkårene om hjælpeforanstaltninger i en ungdomskontrakt normalt ikke løber i mere end et år. Beslutningsforslagets bemærkninger om, at politiet mindst en gang årligt skal vurdere overholdelsen af vilkårene, vil derfor normalt ikke være relevant.

I relation til beslutningsforslagets punkt 3 om varetægtsfængslede unge kan jeg oplyse, at unge under 18 år allerede i dag som den absolutte hovedregel bør søges undergivet varetægtsurrogat efter retsplejelovens § 765, medmindre der forelægges særlige grunde til, at vedkommende skal placeres i almindelig varetægtsfængsling.

Der er igennem de senere år sket en betydelig udbygning i antallet af pladser til unge, der skal anbringes i varetægtsurrogat. Senest er der gennem finanslovaftalen for 2004 skabt mulighed for etablering af 25 yderligere pladser i socialt regi. Den seneste udbygning med de 25 pladser sker bl.a., med henblik på at de sikrede pladser skal kunne rumme også meget voldelige unge, der hidtil er blevet afvist fra de sikrede afdelinger. Socialministeriet er nu i gang med at udarbejde nye regler om magtanvendelse, med

henblik på at de sikrede sociale afdelinger i fremtiden også kan rumme disse unge.

Efter beslutningsforslagets punkt 4 skal der bl.a. altid foretages en undersøgelse af den unges psykiske tilstand. Indledningsvis kan jeg oplyse, at der allerede i dag indhentes oplysninger om den unges personlige forhold hos de sociale myndigheder til brug for sagens behandling. Disse oplysninger skal bl.a. anvendes ved vurderingen af, hvilken sanktion der skal anvendes, herunder om der kan blive tale om at anvende tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt eller vilkår om hjælpeforanstaltninger efter § 40 i loven om social service. Der indhentes normalt ikke en personundersøgelse efter retsplejelovens § 808 i sager mod unge under 18 år.

De op...

Formanden:

Jeg beder lige om, at vi dæmper støjniveauet lidt, så justitsministeren kan høres. Værsgo, minister.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Tak. De oplysninger, der indhentes fra de sociale myndigheder, må antages at være tilstrækkelige i de fleste tilfælde. Hvis det overvejes at knytte tilsyn af kriminalforsorgen som vilkår til en hel eller delvis betinget dom, skal der dog tilvejebringes en personundersøgelse.

Endvidere kan jeg oplyse, at når en sikret socialpædagogisk institution modtager en ung, er det institutionen, der i et samarbejde med den unges handlekommune tager stilling til en eventuel videre udredning, herunder kan der ske en eventuel afdækning af psykiske lidelser. En sådan udredning foretages af børne- og ungdomspsykiatriske eksperter.

Kl. 11.35

Regeringen er opmærksom på behovet for at øge kapaciteten i børne- og ungdomspsykiatrien, herunder for at nedbringe ventetiden. På den baggrund er der i psykiatriaftalen for 2003-2006 afsat 120 mio. kr.

For yderligere at intensivere en positiv udvikling på området har regeringen indgået en aftale med satspuljepartierne, der sikrer, at der årligt over de næste 4 år tilføres yderligere 50 mio. kr. til at nedbringe ventetiderne til undersøgelse og behandling af børn og unge.

Ved udarbejdelsen af så vel handleplaner som behandlingsplaner, jævnfør beslutningsforslaget punkt 5, tages der efter servicelovens regler afsæt i en konkret udredning af den enkelte unges

situation, med henblik på at der skal ydes den relevante indsats med udgangspunkt i den unges kompetencer og behov.

Regeringen har på finansloven for 2004 afsat midler til tilskud til etablering af en afdeling med 5 pladser, som er specielt beregnet til unge med psykiske lidelser. I forlængelse heraf er der indgået en aftale med Århus Amt om etablering af en sådan afdeling. Afdelingen placeres i tilknytning til den børne- og ungdomspsykiatriske afdeling. På den måde sikres en sammenhængende indsats for de unge.

Vedrørende beslutningsforslagets punkt 6 kan jeg oplyse, at elementerne i en handleplan bør motivere den unge til forandring f.eks. gennem relevante tilbud om beskæftigelse og uddannelse. Det fremgår af bl.a. Socialministeriets vejledning om særlig støtte til børn og unge.

Med hensyn til valg af afsoningsform og -sted, jævnfør beslutningsforslagets punkt 7, er det vigtigt for regeringen at pointere, at den gruppe unge, som vi her taler om, som oftest er unge med et stort behov for social støtte og vejledning. En mulighed for afsoning i weekend- og natinstitutioner vil derfor sjældent være en hensigtsmæssig løsning.

Beslutningsforslagets punkt 8 omhandler forhold i forbindelse med ungdomssanktionen. Anvendelsen af ungdomssanktionen forudsætter, at foranstaltningen må anses for formålstjenlig til at imødekomme den unges særlige behov for behandling. Det er således en forudsætning for anvendelse af ungdomssanktionen, at den unge efter en individuel vurdering ikke findes uegnet til behandling.

Det er de sociale myndigheder, der skal komme med en indstilling om, hvorvidt ungdomssanktionen vil være formålstjenlig. Indstillingen fra de sociale myndigheder skal ligeledes indeholde forslag til, hvordan ungdomssanktionen for den pågældende unge bør udformes, herunder hvor længe den unge bør opholde sig i en sikret døgninstitution, og hvor lang tid den unge efterfølgende skal være anbragt på en åben institution.

Hovedindholdet i ungdomssanktionen består i det socialpædagogiske behandlingsforløb på 2 år. Udgangspunktet er, at den unge indledningsvis anbringes på en sikret afdeling, hvorefter den unge anbringes under lempelige former f.eks. på en døgninstitution eller andet egnet opholdssted. Derefter indgår den unge i et ambulantly regit med tilsyn af de sociale myndigheder.

Det følger af straffelovens bestemmelser om ungdomssanktionen, at længstetiden for ophold i døgninstitutionen eller godkendt opholdssted er 1 år og 6 måneder, heraf højst 12 måneder i en sikret afdeling på en døgninstitution for børn og unge.

Det fremgår videre af Socialministeriets vejledning om ungdomssanktion og Rigsadvokatens meddelelse om behandling af sager om unge, at der ikke er noget til hinder for, at de sociale myndigheder indstiller, at en ungdomssanktion indledes på en almindelig døgninstitution i stedet for en sikret institution. Det kan f.eks. være relevant i tilfælde, hvor den unge i forbindelse med anbringelse i varetægtsurrogat har været anbragt i en sikret institution og dér har gennemgået en socialpædagogisk observation, der viser, at den unge ikke har behov for at være i en sikret afdeling.

Endvidere er der med de nugældende ordninger muligheder for, at der efter en konkret vurdering af den unge kan fastsættes et kortere ophold på en sikret institution. En dom til ungdomssanktion kan f.eks. være udformet, således at den unge skal tage ophold i en sikret afdeling i indtil 2 måneder. Det er herefter kommunen, som inden for de rammer, som følger af dommen, fastsætter længden af opholdet. Hvis det eksempelvis efter en måned viser sig, at den unge ikke har behov for at være i en sikret afdeling, kan kommunen bestemme, at den unge kan fortsætte sin ungdomssanktion i et åbent døgntilbud.

Regeringen finder ikke, at den gældende maksimumsgrænse på 12 måneders ophold i en sikret institution bør ændres. Baggrunden herfor er, at ungdomssanktionen alene finder anvendelse ved grovere personfarlig kriminalitet, f.eks. vold, røveri og voldtægt, eller mere omfattende berigelseskriminalitet, brugstyveri eller hærværk. Her er således tale om unge, der har et massivt behov for en struktureret behandling, og i enkelte tilfælde kan der være behov for at bestemme, at den unge skal tage ophold i en sikret institution i længere tid end 2 måneder.

Kl. 11.40

Regeringen er enig i, at indholdet i ungdomssanktionen løbende bør kvalitetsudvikles. Socialministeriet har da også ydet støtte til så vel metodeudviklingsprojekter som efteruddannelse inden for feltet.

Det er endvidere af afgørende betydning, at elementerne i en handleplan i forhold til en ung, der er dømt til en ungdomssanktion, motiverer

den unge til forandring f.eks. gennem relevante tilbud om beskæftigelse og uddannelse. Handleplanens indhold bør derfor have en detaljeringsgrad, som den unge kan forholde sig til.

Anbringelsen i institutionerne og den socialpædagogiske indsats medfører dog ofte tilegnelse af nye kompetencer og afdækning af nye behov, hvilket der skal tages hensyn til gennem en løbende revision af planen.

Behovet for kontinuitet har gennem de senere år været trukket frem, også i forbindelse med indsatsen over for unge kriminelle. Socialministeriet har i den forbindelse i august 2004 skrevet til alle landets kommuner m.fl. vedrørende en afdækning af disse unges netværk. Formålet hermed er at finde en voksen, som kan anses for egnet til ulønnet at støtte barnet eller den unge.

For så vidt angår finansieringen af ungdomssanktionen, kan jeg oplyse, at kommunen finansierer opholdet i de sikrede afdelinger objektivt. Det vil sige, at alle kommuner deler samtlige udgifter til sikrede institutioner, uanset hvor mange pladser den enkelte kommune har benyttet. Derimod finansierer de enkelte kommuner selv udgifterne til døgninstitutionerne, efter hvor mange pladser den enkelte kommune benytter.

De hidtidige erfaringer viser, at finansiering af de forskellige institutioner generelt ingen indflydelse har på kommunernes benyttelse af henholdsvis sikrede institutioner og døgninstitutioner. Det er endvidere regeringens holdning, at kommunerne ikke bør kunne fraskrive sig et ansvar for den unges udvikling, heller ikke finansielt.

I relation til spørgsmålet om magtanvendelse over for børn og unge kan jeg oplyse, at Socialministeriet for tiden er ved at revidere magtanvendelsesbekendtgørelsen. Det er hensigten bl.a. at tydeliggøre regelsættet på en række punkter. Socialministeriet har imidlertid ikke aktuelt fundet behov for en lovændring på området.

Det er vigtigt at undgå, at unge kommer ind i en kriminel løbebane. Det er samtidig regeringens opfattelse, at der allerede i dag er iværksat en lang række hensigtsmæssige tiltag for at undgå, at børn og unge kommer ind i en kriminel løbebane, og der gøres således en stor indsats for at tilgodese formålet med beslutningsforslaget.

På den baggrund og af de grunde, jeg har nævnt ovenfor, kan regeringen ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kan forstå, at ministeren har nedsat en frygtelig masse udvalg. Hvor mange var det samlet? Er der ministerudvalg, arbejdsgrupper og arbejdsgrupper og arbejdsgrupper eller hvad? Når ministeren kommer med den her beskrivelse af de her udvalg og arbejdsgrupper, får det i hvert fald mig til at spørge: Hvordan synes ministeren selv det går?

Det er ikke mange år siden, vi fik en rapport, hvor man beskrev, at ungdomskontrakter var for kommunerne en by i Rusland. De anede ikke, at de havde en forpligtelse til at overholde de vilkår, der var fastsat i en ungdomskontrakt. Der er simpelt hen ikke et samarbejde mellem ret og politi og så de sociale myndigheder, når det drejer sig om den konkrete unge. Det er det ene.

Det næste er: Ministeren og regeringen vil ikke være med til at ændre på finansieringen. Men det, vi jo kan se, er, at der er ren kassetænkning fra kommunernes side. De vil ikke have de unge mennesker fra de sikrede institutioner, fordi det koster 495.000 kr., hver gang man siger: O.k., nu skal han ud fra den sikrede, og han skal over i en institution; det koster kassen.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det sidste først: Det er ikke det indtryk, jeg har, at der er den kassetænkning. Men jeg vil sige til fru Anne Baastrup, at jeg går ind i det her med et åbent sind. Hvis vi efterfølgende i Retsudvalget under udvalgsbehandlingen får dokumentation for, at der rent faktisk er et problem med, at der er de forskellige typer finansiering, er vi naturligvis indstillet på at gå ind og se på, hvordan man løser det problem.

Jeg vil sige til fru Anne Baastrup, at til det første spørgsmål har jeg nævnt to initiativer:

Vi har haft en ministergruppe, der nu har arbejdet i lidt over et år, der er meget bredt sammensat, hvor vi prøver at se på alle de forskellige aspekter af, hvad vi kan gøre i forhold til ungdomskriminalitet. Det er både på undervisningsområdet, på integrationsområdet, på beskæftigelsesområdet, på det sociale område og selvfølgelig på det retspolitiske område. Her følger vi løbende de initiativer, der allerede er iværksat, men drøfter altså også for øjeblikket, om der skal iværksættes nye ting.

Det andet initiativ er en arbejdsgruppe, vi har nedsat bl.a. med udgangspunkt i det forslag, So-

cialdemokratiet kom med i sidste folketingssamling, som gik på, at der skal opsættes faste målsætninger for, hvor hurtigt sagerne skal ekspederes igennem retssystemet, og her anerkender vi i hvert fald, at i visse typer sager er der måske behov for at opstille de her målsætninger. Så den arbejdsgruppe ser specifikt på det.

Kl. 11.45

Endelig vil jeg sige til fru Anne Baastrup, at det, jeg er meget optaget af, og som jeg også kan forstå at fru Anne Baastrup er optaget er, er selvfølgelig, at vi har en sikkerhed for, at der ikke er nogen, der bliver sat mellem to stole, altså mellem to myndigheder. Hvis det viser sig, at der er et problem med, at kommunerne ikke, om jeg så må sige, løfter deres del af ansvaret, når unge skal sluses ud, så synes jeg bestemt, det er noget, vi må gå ind og se på.

Formanden:

Jeg må gøre opmærksom på, at taletidsreglerne også gælder for ministre.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg er da glad for, at ministeren vil være med til at tage det her alvorligt og ikke bare afvise det, fordi det er et forslag fra SF.

Ministeren var i et af punkterne meget afvisende, og det var punktet om en regulær undersøgelse af de unge, der bliver anbragt på en sikret institution. Det bekymrer mig, at ministeren ikke kan se, at der faktisk er et meget stort problem. Der er en meget stor gruppe, der har psykiske lidelser, og yes, det er en amtskommunal forpligtelse at sørge for, at de bliver screenet af en ungdomspsykiater. Problemet er bare, at det er der ikke ressourcer til. Det sker konkret ikke.

Samtidig var jeg meget forbløffet, da vi var på en institution med Retsudvalget for et stykke tid siden, hvor vi fik at vide, at der var to, der havde en IQ under 50. Det er folk, der tidligere sad på institutioner a la Ribelund eller andet, hvor man bare ikke havde opdaget det.

Det er jo fuldstændig umuligt at lave en socialpædagogisk indsats, hvis man i den ene gruppe har unge med psykiatiske problemer og i den anden gruppe har nogle, der er meget, meget, meget dårligt begavede. Så har vi da et problem, og derfor forstår jeg ikke helt ministerens sådan afvisning.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til fru Anne Baastrup, at det, jeg sagde i min tale, sådan set var to ting, som vedrører den problemstilling:

For det første anerkender regeringen fuldt ud, at vi har haft et problem med ventetider, at der simpelt hen ikke har været afsat tilstrækkeligt med ressourcer, men med psykiatriaftalen er der jo inden for en periode her fra 2003 til 2006 afsat 120 mio. kr., der gerne skulle være med til at medføre en positiv udvikling på området, også når det gælder kapaciteten inden for børne- og ungdomspsykiatrien.

For det andet har vi på finansloven for sidste år afsat midler til en afdeling med 5 pladser, der målretter sig mod unge med psykiske lidelser. Så det er jo ikke sådan, at regeringen siger, at alt har været rosenrødt. Der har været behov for at give en større kapacitet og en større tildeling af ressourcer til området, og det er sket.

Det andet, jeg sagde, var, at jeg synes stadig væk, man skal holde fast i et princip om, at det er en individuel vurdering, der finder sted.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Jeg synes dog, det hører med til debatten, at det generelle billede af ungdomskriminaliteten jo heldigvis er positivt, at der igennem de sidste årtier jo har været et ganske fint fald i ungdomskriminaliteten, og at der er stadig flere unge, som aldrig nogen sinde kommer i berøring med kriminalitet. Det er godt. Men i forhold til de arbejdsgrupper, som justitsministeren har nedsat, dem, der har siddet nu i et års tid eller mere, er situationen jo også den, at når det generelle billede er positivt, så er problemerne til at gå til.

Vi ved, at der er et særligt problem med gruppen af 15-17-årige unge, som begår stadig mere voldsom kriminalitet og stadig mere omfangsrig kriminalitet. Vi ved, hvor de bor. Det har PLS i rigspolitiets regi lavet ganske omfattende rapporter af. SFI har lavet store rapporter, der viser, at de bor i nedslidte boligområder.

Så kunne vi få justitsministeren til at løfte sløret lidt for: Hvad drøfter man i den her arbejdsgruppe? Er det perspektiver om nedslidte boligområder, hvor man vil droppe de besparelser, man har lavet på byfornyelse, beboerrådgivere, kvarterløftprojekter? Er det at sikre, at de her unge får en praktikplads i stedet for at skære ned på erhvervsskolerne, i stedet for at fjerne skolepraktikken?

Hvad er det, man vil, og hvornår er det, der rent faktisk kommer noget fra det her udvalg? For jeg tror, at folk, der bor i de her områder, oplever de problemer som ganske presserende.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Morten Bødskov, at det sådan set er en bekræftelse på, at det, som vi i den ministergruppe, der sidder og tænker sådan mere langsigtede tanker om, hvordan man tackler problemet med ungdomskriminalitet, ser på, er jo lige præcis de uheldige udviklingstendenser, der er.

Der er meget, der er gået godt, og det skyldes jo også, at man i Folketinget har iværksat gode ting. Der er en positiv udvikling, men der er også nogle ting, der er gået skidt. Der er en gruppe, som er sværere og sværere at nå ind til, og over for dem må vi jo prøve at se på, hvad det så er for redskaber, vi kan tage i brug, for at de ikke ender som hårdhuedede kriminelle, før de er 18 år gamle.

Jeg vil dog sige til hr. Morten Bødskov, at vi altså ikke diskuterer boligfornyelse, men det er klart, at en af de ting, vi diskuterer, jo er, at en af de måder, man får unge ud af kriminalitet på, er ved, at de får et arbejde. Her deler jeg altså ikke hr. Morten Bødskovs opfattelse af, at skolepraktik er det eneste saliggørende her i verden.

Det, jeg synes, der er vigtigt, er, at man ikke bliver uddannet til arbejdsløshed eller ender i en blindgyde, hvor man ikke kan få noget arbejde. Det er jo derfor, regeringen har omlagt kursen for erhvervsuddannelser, så man har en større mulighed for rent faktisk at få et job, den dag man har knoklet færdig med en uddannelse.

Kl. 11.50

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Nu skal vi ikke gøre det til en stor uddannelsespolitisk diskussion, men det er jo rigtigt nok, at regeringen har omlagt kursen for erhvervsuddannelserne. Man har fjernet de unges muligheder for at færdiggøre deres uddannelse. Jeg ved ikke, hvor lang tid siden det er, at justitsministeren har mødt en gruppe af unge på erhvervsfaglig uddannelse og set deres ansigter og set, at de ikke kan få lov til at færdiggøre deres uddannelse.

Der er mange unge med anden etnisk baggrund, der bruger de her uddannelser, som ikke kan færdiggøre deres uddannelse. Hvordan vil

vi have, at deres små brødre skal tro, at det nytter at tage en uddannelse? Det er bare ét eksempel på, at man bør tænke bredere, når man angriber det her problem.

Det er derfor, jeg spørger: Gør man det? Tænker man det brede perspektiv? Er man klar til at erkende, at nogle af de tiltag, man har foretaget, går i den stik modsatte retning af, hvad al erfaring viser hjælper, hjælper for at sænke ungdomskriminaliteten særlig over for de her grupper?

Og hvor lang tid – det kunne være interessant at vide – skal den her arbejdsgruppe sidde, og hvornår kommer der et resultat, ikke mindst i lyset af, at ganske mange rapporter jo har peget på, hvad det er, der er problemet. Vi ved, hvem de er, og vi ved, hvor de bor, så det er lige at gå til. Hvornår sker der noget?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Nu mener jeg, hr. Morten Bødskov kommer med en meget forenklet udgave af, hvad det er, der skal til. Det kan være, at hr. Morten Bødskov tror, at det, at man investerer i mursten, løser alle problemerne med ungdomskriminalitet. Jeg tror ikke, at problemstillingen er så enkel.

Vi sidder jo og drøfter, hvordan man kan få de unge mennesker på ret kurs, og jeg må sige til hr. Morten Bødskov, at jeg mener, at Socialdemokratiet på det her område er i fuld gang med at gentage fortidens fejltagelser endnu en gang.

Jeg tror, at unge af anden etnisk baggrund, der endelig får taget sig sammen til at få en uddannelse, knokler med det – det kan være vanskeligt med sprog osv. – vil betakke sig for, at man stiller dem en uddannelse til rådighed, som de aldrig nogen sinde kommer til at bruge. Det er jo det, der har været realiteten med skolepraktikken.

Det har godt nok ikke noget at gøre med den her forespørgselsdebat, men det skal altså ikke stå uimodsagt hen. De bliver skuffet og føler, det også er racisme og alt muligt andet, at de ikke kan få et job, når nu de har brugt tid på at uddanne sig. Derfor er det vigtigt, når de er på institutionen, at det sted, hvor de kan få skolepraktik eller komme ud i rigtig praktik i en erhvervsvirksomhed, er et sted, hvor der er et perspektiv, og at de kan få et arbejde bagefter.

Og det er det, som regeringen arbejder hen imod: flere i arbejde. Det er vejen ud af kriminalitet.

Formanden:

Tak til justitsministeren. Så er det hr. Karsten Nonbo som ordfører.

Karsten Nonbo (V):

Der ligger her et forslag fra SF om kriminelle unge. Jeg går ud fra, selv om det ikke er nævnt, at vi snakker om aldersgruppen 15-18 år, og at vi snakker om dømte unge mennesker – ikke som i starten af ugen, hvor man fra visse partier udtalte sig om straffe for folk, der ikke er dømt.

Ellers vil jeg sige om det forslag, som ligger her, at det indeholder gode elementer, og jeg kan ikke lade være med at påpege, som også hr. Morten Bødskov sagde, og som der også står her i forslaget:

Det bør imidlertid ikke overskygge det faktum, at ungdommen i Danmark sjældent har været mere lovlydig end i dag. Det er således kun en lille del af en ungdomsårgang, der begår kriminalitet.

Tillykke med det, sagt til justitsministeren og andre, som arbejder på det her område. Det går godt, men selvfølgelig kan det altid blive bedre. Det indeholder det her beslutningsforslag også elementer af, men alligevel er der også punkter, som jeg og Venstre ikke er enige i.

Det første punkt: En tidlig og rigtig indsats er af afgørende betydning.

Jamen det er der jo ingen, der kan være uenig i. Det, vi så kan diskutere, er, hvad en tidlig og hvad en rigtig indsats er. Men vi kan kun være enige i, at der skal en både tidlig og en rigtig indsats til.

Det andet punkt: Tiltalefrafald, betinget dom og ungdomskontrakt skal fortsat kun kunne gives, men der skal være kontrol med, om vilkår m.v. rent faktisk overholdes af den unge.

Jamen det er jeg og Venstre også fuldkommen enige i. Der er nogle, der ikke kan lide det der med kontrol. Der er nogle, der siger, at tillid er godt, kontrol er bedre, med en vis foragt i stemmen, men jeg tror, det er et af de områder, hvor kontrol er godt. Så det kan vi også kun være enige i.

Kl. 11.55

Så skiller vandene lidt ved det tredje punkt: Er der rejst sigtelse for alvorlig kriminalitet, og den sigtede skal sidde i varetægtsfængsel, skal dette altid foregå på en dertil indrettet socialpædagogisk institution.

Ja, intentionerne er gode nok, men det er bare ikke praktisk ladesiggørligt. Vi oplever jo desværre gentagne gange, at man rømmer fra selv

de mest sikrede socialpædagogiske institutioner, og det vil sige, at hvis vi skal opfylde det, der står her, skal vi jo simpelt hen lave dem til et Fort Knox. Der er desværre nogle, der er nødt til at blive belønnet med en varetægtsfængsling i et arresthus, når de gentagne gange rømmer fra en socialpædagogisk institution. Intentionerne er gode nok, det kan desværre bare ikke lade sig gøre i praksis.

Det fjerde punkt er, om der altid skal foretages en undersøgelse.

Jamen det er igen problemet, at hvis vi lægger noget ind, skal det altid ske. Så mister vi fleksibiliteten. Så flytter vi ressourcerne væk fra der, hvor det er nødvendigt, hen til, at vi altid og gentagne gange skal skære en lige tyk skive salami, og det bliver rutine. Det er det, vi ikke skal have indført hos de unge.

Der skal udarbejdes, siger man, præcise, konkrete og realistiske handleplaner.

Jamen det kan vi jo også kun være enige i.

Så jeg springer helt over til det ottende punkt, hvor jeg igen må konstatere nogle uenigheder. Der står bl.a.: De sikrede institutioner skal herunder kunne specialisere sig til kun at have unge, der er idømt ungdomssanktion.

Jamen hvis institutionerne kun skal have dem, der er idømt ungdomssanktion, må jeg jo igen spørge: Hvad med dem, der ikke er dømt endnu? Hvad med dem, der skal varetægtsfængsles? De kan jo ikke varetægtsfængsles i ungdomsinstitutionerne efter det, der står her, og så er vi jo tilbage til, at nu skal de pludselig pr. definition ind i et rigtigt fængsel, og det vil vi jo helst ikke have.

I næste pind står: Den dømt skal fra sanktionens start have et præcist overblik over hele forløbet.

Ja, men det kræver jo, at der er en samarbejdsaftale, og det kræver jo også, at den unge præcis fortæller, hvad den unge vil, for man kan jo ikke lægge en plan for fremtiden, hvis den unge starter med at bryde planen. Så er man jo også nødt til at have nogle sanktioner, og det kan jo gøre, at en plan skal drejes i forskellige retninger.

Lige en enkelt ting, jeg glemte, og det var det syvende punkt: Der etableres forsøg med forskellige afsoningsformer, herunder weekend- og natinstitutioner.

Det kan jeg godt se en fordel ved. Jeg kunne forestille mig, at det var skrevet under inspiration af hr. Helge Adam Møller, som snakker om weekendfængsler, og som snakker om at vaske

brandbiler osv. Jeg tror bare, at forskellen på det, der står her, og så det, hr. Helge Adam Møller siger, er, at hr. Helge Adam Møller vil have det lagt ind så tidligt, så det er et lille rap over fingrene. Her læser jeg det mere som et alternativ til en meget streng straf og en ungdomssanktion, hvor man efter min mening ikke kan nøjes med at vaske biler.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg tror, at hr. Karsten Nonbo røg ind i en misforståelse. Det er formentlig, fordi jeg har beskrevet det uklart.

Det, der er vores problem med de sikrede institutioner, er, at folk kommer derind, når de sidder i varetægt. Det er den der specielle psykiske situation, man er i, når man venter; man aner ikke, hvad der sker.

Så kommer de første 2 måneder, hvor der skal laves en tilrettelæggelse af, hvad der skal ske bagefter. Så er der nogle, der er rømmet fra et sted, så skal de tilbage dér, og så er der i øvrigt en lang række andre grupper – jeg tror, der er seks-syv forskellige typer af unge, der sidder i en institution, hvor der måske er ti pladser. Det er fuldstændig umuligt at lave en ordentlig socialpædagogisk indsats over for de der ti forskellige typer.

Derfor vil jeg have, at vi i højere grad specialiserer de enkelte institutioner til at klare ungdomssanktionen, efter at man er dømt varetægtssurrogat osv. Det er simpelt hen bare for at få en ordentlig mulighed for, at socialpædagerne kan arbejde.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Det perspektiv kan jeg jo godt se, og det kræver på en eller anden måde en fælles visitation til de forskellige institutioner, både når man bliver varetægtsfængslet, og når man bliver dømt, og det kan jeg godt se et perspektiv i.

Så er det et spørgsmål, om vi har så mange specielle institutioner, at vi har en for hver, jeg var lige ved at sige slags forbrydelse og en for hver slags sygdom. Det kan godt blive lidt af et problem, og det kan jo blive noget med flytning osv.

Kl. 12.00

Jeg kan godt se ånden i det, jeg kan godt se det praktiske og det positive i ånden, og det bliver noget af en opgave at komme derhenad,

men lige det punkt vil jeg så ikke afvise, når det er det, der ligger bag ved det.

Formanden:

Tak til hr. Karsten Nonbo. Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet til kl. 13.00, hvor den første ordfører er hr. Morten Bødskov.

Mødet udsat kl. 12.00

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det hr. Morten Bødskov som ordfører.

Morten Bødskov (S):

Kriminalitet skal stoppes tidligt og effektivt, og det gælder selvfølgelig også ungdomskriminaliteten. Vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at sikre, at unge ikke havner i kriminalitet. Hvis vi svigter her, ved vi, hvad resultatet ofte bliver: alenlange kriminelle løbebaner, flere ofre, utryghed i masser af lokalsamfund og et forfærdeligt liv for de enkelte unge selv.

Som det også tidligere har været fremme, er det generelle billede af unge og kriminalitet heldigvis positivt, men der er problemer. En hård kerne af meget kriminelle unge begår meget voldsom volds- og berigelseskriminalitet. En hel del tyder også på, at kriminaliteten begås af unge, der for det første ofte er flere om det og for det andet hovedsagelig bor i hårdt belastede boligområder.

Samtidig ved vi også, at der er ganske alvorlige problemer med visse grupper af unge indvandrere. Vi ved med andre ord, hvem de unge er, og hvor de bor. Problemet er således til at gå til, og indsatsen kan efter Socialdemokratiets opfattelse derfor kun gå for langsomt.

Som SF rigtigt nok fremfører i sit beslutningsforslag, mener Socialdemokratiet på det helt overordnede plan, at der er behov for, at der sættes stærkere ind over for unge kriminelle. SF's forslag indeholder – indrømmet – rigtig, rigtig mange ideer til, hvordan det kan ske, og efter Socialdemokratiets opfattelse er nogle også bedre end andre.

I Socialdemokratiet mener vi som SF, at indsatsen over for kriminelle unge skal ske tidligt, inddrage de unges sociale baggrund og ikke mindst styrke forældrenes ansvar over for deres egne børns liv og sikre, at landets kommuner arbejder hurtigt og mere præcist med problemerne.

Der er problemer, når vi taler om kommunerne, og vi er faktisk tilfredse med, at justitsministeren ser på det. Vi kunne ønske os, at der snart kom noget, sådan som det også tidligere har været fremme i debatten i dag.

Vi er også enige med SF i, at unge kriminelle skal have den rigtige straf og behandling. I Socialdemokratiet mener vi, at der er behov for at fokusere mere på de unges psykiske problemer. Det er foruroligende, at så mange unge har ret alvorlige psykiske problemer. Det er vigtigt, at der i den enkelte institution, i den enkelte behandlingsindsats fokuseres mere på de unges psykiske problemer.

Meget er gjort, men hvis bare det, der allerede er sat i værk, virkede, kunne vi faktisk nå en hel del længere med målet om at få unge ud af kriminalitet. Indsatsen over for kriminelle unge ville være markant forbedret, hvis bare myndighederne arbejdede bedre, hurtigere og tættere sammen.

Kl. 13.05

Det er absurd, at man skal opleve, at nogle af de mest hårdhændede kriminelle unge i manglende respekt over for systemet og på grund af langsommelig sagsbehandling efterlades i lokalsamfund, hvor de trives med at begå gentagelseskriminalitet. Det er fuldstændig absurd, og derfor har Socialdemokratiet, som det også har været fremme i dag, fremsat et beslutningsforslag, der strammer op på sagsbehandlingstiderne i visse sager om unge kriminelle ved politi, domstole og kriminalforsorg.

Noget andet, der kunne ske, var, at vi kunne bede statsministeren gøre det, han siger. Nu har Venstre fået et nyt slogan, der hedder: Venstre – så ved du, det bliver til noget. Hvis det her område skulle følge det slogan, så skulle der ske noget, for som statsministeren rigtigt nok sagde i nytårstalen i 2004, skal de unge utilpassede indvandrere væk fra lediggang, gadehjørner og kriminalitet. De skal i arbejde, de skal have en uddannelse.

Socialdemokratiet er hundrede ti procent – havde jeg nær sagt – enig, men hvordan går det med praktikpladserne til de unge? Hvor er den samlede strategi på tværs af ministerier for fore-

byggelse af kriminalitet i nedslidte boligområder? Hvorfor har man fjernet tilskuddet til beboerrådgiverne? Hvorfor har man skåret voldsomt i midlerne til byfornyelse? Og hvorfor nedprioriterer regeringen kvarterløftprojekterne, når vi ved, at alt det her hjælper med til at løse kriminalitetsproblemer i de områder, som er hårdt belastede?

Vi synes, at SF har ganske mange gode ideer, som vi er klar til at indgå i en dialog om, men det realistiske bud er selvfølgelig også, at før vi kan få en samlet ambitiøs strategi for, hvad vi gør ved de problemer, der er, når det handler om unge kriminelle, er vi nok nødt til at vente på en ny regering, som har modet til at lancere en sådan strategi.

SF har som sagt mange ideer. Nogle af dem synes Socialdemokratiet er bedre end andre, enkelte er endda meget dyre og ikke helt velargumenterede, men det er åbenlyst, at der er behov for at forstærke indsatsen over for kriminelle unge, og heri er Socialdemokratiet enig.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Hr. Morten Bødskov nævnte i en sidebemærkning med stor parentes omkring, at problemerne med kriminelle unge egentlig relaterer sig til indvandrere. Langt, langt den største del af de kriminelle unge, vi her taler om, kommer fra indvandrerfamilier, men det, jeg hører hr. Morten Bødskov komme med, er en stor undskyldning baseret på, at der bliver skåret ned på boligrådgivning, og at de lever i hårdt belastede boligområder. Det er jo ikke andet end undskyldninger.

Hvorfor skal en lang tale om et så alvorligt problem egentlig ikke fokusere på problemet, nemlig at mindst tre fjerdedele af de kriminelle unge i den her gruppe er unge med indvandrerbaggrund? Det bør man vide, det er dér, der skal fokuseres, og der skal sikkert andre metoder til, end hvis der var tale om kriminelle danske unge.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Som jeg sagde i min ordførertale, erkender vi, at der er et særligt problem her. Det er også dokumenteret af Det Kriminalpræventive Råd. Vi mener, at der skal gøres noget ved det.

Op gennem 1990'erne har vi faktisk søsat en hel del initiativer, hvor det, hvis man kigger på de boligområder, der er udpeget i de her initiati-

ver – et par og halvfjerds stykker – som fik særlig hjælp, er lykkedes at få ungdomskriminaliteten til at dale. Udgifterne for boligsekskaberne til hærværk, tyveri og indbrud og omkostninger forbundet hermed er faldet dramatisk. Men hvad gør regeringen med Dansk Folkepartis støtte? Man har fjernet det, og hvilke konsekvenser får det? Ja, det får jo ikke den konsekvens, at de her unge bliver mindre kriminelle. Tværtimod. Hvis hr. Per Dalggaard ville gøre noget ved det her problem, så skulle han forsøge at ændre regeringens politik på de områder, som Socialdemokratiet peger på. Hvorfor? Fordi erfaringen er, at det virker. Problemet er, at regeringen gør det stik modsatte.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Det er jo tågesnak og udenomssnak, det må vi erkende. Ungdomskriminaliteten er faldende, javel, men at antallet af æbletyverier og cykeltyverier er faldende og derfor får statistikken ned, hjælper ikke på den kendsgerning, at den grove volds-kriminalitet blandt unge er stigende – og igen: Det relaterer sig til fremmede. Det er et kæmpeproblem.

Så taler hr. Morten Bødskov om nogle projekter. I Århus Kommune har der været op til 50 forskellige projekter relateret til netop den her gruppe, og hvad er der kommet ud af det? Stort set ingenting.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Jeg tror, at det sidste, som hr. Per Dalggaard her siger, er en sandhed med modifikationer. Jeg tror, at hvis man spørger folk i Århus og dem, der har arbejdet med de her unge – i hvert fald på nogle af de konferencer, som jeg har deltaget i – så giver det et helt andet billede af den indsats, der har fundet sted.

Kl. 13.10

Det billede, der jo også tegner sig i Århus, er, at folk er voldsomt skuffede over regeringen. Regeringen ville jo sætte penge af, som den sagde, og lancerede et kæmpeprojekt omkring kampen mod ghettoer osv., og også her blev der taget et særligt hensyn til unge og de problemer, unge har med kriminalitet i de her områder. Jeg forstår godt, at man er skuffet i Århus, når man ser på, hvordan socialministeren har fordelt pengene. Det forstår jeg godt.

Men pointen er, at der selvfølgelig er et problem, og selvfølgelig skal vi tage fat på det. Me-

get kan gøres, og SF er på lange strækninger på ret spor. Ideerne er dyre, og nogle af dem er ikke særlig velargumenterede, men der skal gøres noget, og det, der er pointen, er, at hvis vi ser på, hvad Dansk Folkeparti i den her sal har lagt stemmer til på det her område, så peger det i den stik modsatte retning af, hvad alle erfaringer viser hjælper, når det handler om at bekæmpe kriminalitet.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil godt høre, om hr. Morten Bødskov ikke er enig med Justitsministeriets forskningsenhed, der netop har påvist, at det er rigtigt, at etniske mindretal i højere grad er kriminelle. Hvis man renser resultaterne for de forskellige tal for fattigdom, udstødelse og marginalisering, er der en relativ overkriminalitet blandt etniske unge på 4 pct. Det er ikke for at forklejne, at vi har et problem, men det er for at sætte det noget mere i relief, således at vi mere præcist kan sige, hvordan vi så kan løse det her problem for denne meget lille gruppe.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Det er rigtigt nok, som fru Anne Baastrup siger, at der er kommet flere forskellige meldinger om de etniske minoriteters overrepræsentation i kriminalitetsstatistikken. Der er problemer. I mit eget område ude på den københavnske vestegn melder politikredsene samstemmende om, at der er problemer, som vi er nødt til at tage alvorligt. Det er så ikke ensbetydende med, at de er voldsomt overrepræsenterede, men der er problemer, som jeg påpegede skal tages alvorligt.

Det Kriminalpræventive Råd har også kigget på etniske unges og etniske gruppers kriminalitet, hvor de påpeger, at der er et særligt problem med gruppen af 15-29-årige unge, når det handler om kriminalitet, som er svært så at sige at bortforklare, selv når man sier sociale, økonomiske, beskæftigelsesmæssige og andre forhold fra. Der er et problem, men det er til at gå til.

Modsat Dansk Folkeparti mener Socialdemokratiet ikke, at vi skal gøre forskel i indsatsen, for hvis man ser på den indsats, der gøres i de her boligområder, og den manglende indsats, der er gjort efter regeringsskiftet, så viser alle erfaringer, at de tiltag, der blev sat i værk op igen 1990'erne, virker, og at de virker på begge grupper, og at det er den samme metode, man

skal bruge. Problemet er bare, at regeringen har fjernet mange af de her tilskud, som er givet til beboerrådgivere, byfornyelse og kvarterløftprojekter, som bevisligt har fået kriminaliteten til at falde for både danske unge og unge med anden etnisk baggrund.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg er glad for, at hr. Morten Bødskov taler problemet ned, således at det er håndterbart, og ikke blot siger, at denne gruppe skal ud. Det plejer at være Dansk Folkepartis svar hver gang. Det, der er vigtigt, er ikke at marginalisere de etniske mindretals unge som sådan. Men er hr. Morten Bødskov så ikke også enig i, at forudsætningen for, at man rent faktisk kan komme ud af en given kriminalitet, er, at man har et fremtidsperspektiv, herunder mulighed for at få en uddannelse og et arbejde?

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Det kan ikke komme som nogen overraskelse, at jeg havde tænkt mig at svare ja til det spørgsmål. Selvfølgelig er der en meget tæt sammenhæng dér. Hvis man skal have unge ud af kriminalitet, som jo for langt, langt størstedelens vedkommende skyldes dårlige opvækstvilkår og svage forældre, der ikke med fast hånd kan sikre en ordentlig opdragelse, er der selvfølgelig noget at gøre, når det gælder uddannelse og arbejde.

Og der var det jo, at jeg, da vi stillede spørgsmål til ministeren, hvilket også fru Anne Baastrup var med til, prøvede at få en pointe frem. Hvis regeringen mener, at man skal løse en del af ungdomskriminalitetsproblemet ved at give de unge en uddannelse – det tror jeg justitsministeren har været citeret for på et tidspunkt – så har jeg virkelig svært ved at forstå, at man sparer så dramatisk, som man gør på erhvervsuddannelserne, at man laver erhvervsuddannelsesforlig her i Folketingssalen, som fjerner skolepraktikken med det resultat, at mange af de her unge har utrolig svært ved at se begrundelsen for overhovedet at tage en uddannelse. Deres brødre, som vi ser eksempler på de trækker ind i kriminalitet, har også voldsomt svært ved at se, hvorfor de overhovedet skal tage en uddannelse, når storebror ikke engang kan færdiggøre sin. Så uddannelse og arbejde hjælper helt sikkert.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til hr. Morten Bødskov. Så er det hr. Per Dalgaard som næste ordfører.

Kl. 13.15

Per Dalgaard (DF):

SF's beslutningsforslag har nogle selvfølgeligelige synspunkter, som alle kan være enige i. Man kan altid gøre alting bedre. Det gælder også lovgivningen og her aktuelt indsatsen over for kriminelle unge.

At indsatsen/reaktionerne over for kriminelle unge kan blive bedre, er jeg og Dansk Folkeparti helt enige i. Vi har på fornemmelsen, trods alt, at den slatne holdning hos myndighederne til kriminelle unge og specielt unge af fremmed herkomst, altså ikkedanskere, er alt for langmodig. Man har endda til tider på fornemmelsen, at der ligefrem gives rabat, hvis den unge kriminelle er af fremmed herkomst.

SF's ottepunktsprogram vil jeg prøve at kommentere for en del punkters vedkommende.

I punkt 1 står der noget om en tidlig indsats. Ja, der skal være en tidlig og en konsekvent indsats, så den unge kan mærke, at den handling, vedkommende har foretaget, ikke er acceptabel.

I punkt 3 skriver SF noget om, at de sigtede skal anbringes på en socialpædagogisk institution. Altså når vi nu ved, hvad det er for en gruppe unge, der er tale om her, som er fuldstændig normløse, så ved jeg ikke helt, om en socialpædagogisk institution er stedet. Der skal i hvert fald være nogle stærkere socialpædagoger ansat det pågældende sted for at kunne holde på de unge eller for at kunne lære dem nogle ting om det danske samfund.

Så skriver man i punkt 4, at der skal stilles en psykiatrisk diagnose for de her kriminelle unge. Det er jo egentlig ret interessant. Når man ser den måde, som specielt disse unge optræder på i de danske retssale, hvor der er fuldstændig kaos, og hvor der ingen normer er, kunne man egentlig godt tro, at der faktisk var en stor del, som havde brug for psykiatrisk hjælp.

I punkt 7 står der noget om weekend- og natinstitutioner. Det mener jeg igen er en holdning og en metode, som over for dem her overhovedet ikke vil have nogen virkning. Jeg tror faktisk, de nærmest vil betragte det som en svagheit fra myndighedernes eller fra samfundets side, at man ligefrem tilgodeser dem på den facon.

I punkt 8 er der en remse – en stor remse. Jeg vil forholde mig til nogle ganske få ting angående

de ungdomssanktion. Ungdomssanktion som sådan er sikkert en ganske udmærket ting, men de fleste af de unge, som idømmes ungdomssanktion, er jo nogle, som nok for de flestes vedkommende har mere end ét lille kriminelt forhold på bagen. Det, der bliver lagt op til i den her beskrivelse, er jo egentlig en 24-timers-barneopmærksomhed om hver eneste kriminelle unge. Jeg tænkte, da jeg læste det: Gad vide, hvad det reelt set vil koste? Er det ikke et af de forslag, som simpelt hen kræver, jeg ved ikke hvor meget?

Efter min mening bevæger SF sig omkring den varme grød med det her forslag. De vil ikke gå til ondets rod, nemlig den kendsgerning, at de store problemer, vi her har med ungdomskriminaliteten, har rod i etniske ikkedanskere.

Tal fra Fyns Amt viser det, og perspektiverne er skræmmende. Da Retsudvalget var på besøg i Fyns Amt i 2003, blev vi fortalt, at 85 pct. af de meget voldelige dømte unge mellem 15 og 17 år var unge af fremmed herkomst – 85 pct. Jeg ved ikke, om der er nogen, der forestiller sig, hvor stort et problem det reelt set er?

Her er der tale om nogle unge mennesker, som er de store lillebrødre, om man så må sige. Selve lillebrødrene er mange flere, og når de har de rollemodeller, som de store udgør for dem, er perspektiverne jo skræmmende.

Jeg mener, at SF er helt derude, hvor ingen kendsgerninger kan få dem til at blive rystet i den opfattelse, at det er samfundets skyld, at de her unge mennesker er blevet kriminelle. Det viser ordførertalen fra Socialdemokratiet også: Det er, fordi de bor i belastede boligområder, det er, fordi de ikke får uddannelser osv.

For mig at se er det egentlig lidt ligesom hønen og ægget. Hvad kom først? Hvem vil ansætte en kriminel ung i en praktikplads, når vedkommende f.eks. dagen i forvejen har fået sin butik raseret af røvere, som har rod i indvandrerkrædse?

Jeg synes, det er utrolig vanskeligt at forholde sig seriøst til det her forslag, og Dansk Folkeparti kan ikke støtte det.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til hr. Per Dalgaard. Så er det næste ordfører, hr. Helge Adam Møller.

Helge Adam Møller (KF):

Når man læser aviser dagligt, og når man ser fjernsyn, og hvis man kun læser aviser og kun ser fjernsyn, så ser man jo stort set hver aften i tv

eller læser hver morgen i avisen, at der er en ung mand, der har stukket med kniv, begået indbrud, voldtaget eller noget andet. Så hvis man kom fra et fremmed land og ikke kendte nogen unge danskere, men kun læste aviserne og så tv, ville man tro, at de unge danske var ekstremt kriminelle.

Kl. 13.20

Men hvis man kigger rundt på tilhørerpladserne her i Folketinget, sidder der vel omkring 90 unge, og mit gæt er, at de 88 af dem – og det er altså knap 98 pct. – ikke er kriminelle. De er ganske almindelige sunde og fornuftige unge, der passer deres skolegang, indimellem er lidt dovne, ligesom jeg selv var, da jeg gik i skole, som har et fritidsjob, og som stort set opfører sig som andre unge. De kommer aldrig i avisernes overskrifter eller i TV 2 Nyhederne eller andet – og tak for det, det er jo fint. Så det er jo i virkeligheden billedet af den store del af den danske ungdom.

Det betyder selvfølgelig ikke, at det ikke er godt og rigtigt, at SF fremsætter et beslutningsforslag, for vi har de sidste par procent, som skejer ud og begår indimellem ekstremt alvorlig kriminalitet, og der synes jeg, det er dejligt, og der vil jeg godt – lidt mod min natur – takke SF for, at der er kommet andre boller på suppen.

Når jeg læser det her beslutningsforslag med otte punkter, ser jeg bl.a., at man vil have en hurtig og tidlig indsats, at man vil have kontrol med, om de vilkår, som bliver stillet unge, der har begået kriminalitet, overholdes, og at man vil have præcise og konkrete handlingsplaner. Ja, det står der, og det er søreme skrevet under af fru Anne Bastrup og hr. Aage Frandsen og andre. Jeg tænker 5-10 år tilbage, da vi havde de her debatter og jeg og andre bragte ungdomskriminalitet op. SF stod dengang faktisk til venstre for Bjørn Elmquist – jeg gentager: til venstre for Bjørn Elmquist – og det var ekstremt svært at nå så langt ud i blødsodenhed. Men der er sket noget, tak for det.

Lad mig alligevel snakke om de par procent, der ikke kan finde ud af det, og det er der desværre nogle, der ikke kan. Der er overskriften på konservativ politik – hvis jeg kun må bruge ét ord – konsekvens. Vi ser med stor alvor på de foruroligende eksempler; der er, på også ekstremt grov kriminalitet blandt enkelte unge og selv unge indimellem langt under 15 år.

Kampen mod ungdomskriminaliteten fortsætter derfor, den skal intensiveres, og vi skal så bruge vores erfaringer til at målrette indsatsen

mod de foranstaltninger, som det er dokumenteret virker, og der skal gribes tidligere ind, før de unge er kommet for langt ud på skråplanet. Det er altså bedre at forebygge end at helbrede.

Ofte starter den kriminelle løbebane allerede i 10-, 11- eller 12-års-alderen, og der er det efter konservativ opfattelse misforstået godhed, hvis samfundet først reagerer, når den kriminelle lav-alder på 15 år er nået, og derfor skal vi også i langt større omfang sætte fokus på forældrenes ansvar. Det er forældrene, der har et kæmpeansvar for, at deres unge ikke skejer ud og begynder på en kriminel løbebane, og derfor er jeg glad for, at regeringen nu er i fuld gang med at overveje, om vi kan drage nytte af erfaringer fra det engelske system, hvor man griber fat i forældrene til børn helt ned i 10-12-års-alderen, hvis de er på vej ud i kriminalitet, og hvor englænderne jo har fantastisk gode erfaringer.

Lad mig slutte med at sige, at jeg, selv om jeg synes, der er masser af positive ting i SF's forslag, må konstatere, at alle de gode ting, der er omtalt, er ting, vi er i fuld gang med eller har indført. De resterende par ting kan vi ikke støtte, så derfor kan vi samlet ikke støtte beslutningsforslaget, men tak alligevel til SF, fordi man er nået hen imod en mere realistisk kriminalpolitik.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Med hensyn til de 2 pct., hr. Helge Adam Møller nævner, vil jeg gerne spørge; hvad det egentlig er for en gruppe unge, han taler om. Er det fra 0 til 15, 17, 18 år, eller er det oppe i 20'erne? Hvorfra kommer de der 2 pct.?

Så vil jeg lige nævne noget fra en statistik angående anmeldelsestal og strafniveauer i voldsager, for jeg går ud fra, at hr. Helge Adam Møller er enig med mig i, at det er næsten ligegyldigt, at antallet af æbletryerier er faldende, når det er volden, der er stigende – det er jo den, det handler om. Og her står der noget om antallet af strafferetlige afgørelser for vold fra 1990 til 2002, og det er steget med 72 pct. Hvis nu vi tager bayerne fra, hvor er så den gruppe på de 2 pct., hr. Helge Adam Møller taler om?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Der bliver spurgt, hvilken aldersgruppe det drejer sig om, hvorvidt det er fra 0 til 18 år. Jeg tror godt, vi kan stryge de 0-, 1-, 2-, 3-, 4-, 5-, 6-årige og også de fleste 7-, 8-, 9-årige, men der er jo,

ved vi, en del af dem, der udvikler en kriminalitet, når de er 15-16 år. De er jo startet allerede med at stjæle den første bil, da de var 11 år, eller har begået det første grove hærværk, da de var 10 år, eller stjålet en skindjakke, da de var 12 år. Der er det altså konservativ opfattelse, at det er bedre at gribe ind dér med en mindre sanktion end at vente, til de er blevet 15 år.

Kl. 13.25

Med hensyn til procenttallene: Jeg kan ikke garantere, om det er 2. Min pointe med det første, jeg sagde, var, at det kæmpestore flertal af danske unge jo i og for sig er, ligesom da hr. Per Dalggaard for en del år siden var ung, og da jeg selv var i den alder. De opfører sig ordentligt. Det kan godt ske, man skejer ud en enkelt gang, og man går ud og fester lidt fredag eller lørdag aften, men man er ikke kriminel. Sådan er det heller ikke i dag, men de, der tager hele debatten, er de sidste få procent – om det så er 2 eller 3 pct., vil jeg ikke hænge mig i – og det er selvfølgelig dem, vi skal koncentrere os om, men vi skal ikke glemme, at de fleste faktisk er fornuftige.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Anser hr. Helge Adam Møller det ikke for et kæmpe problem, at den voldelige gruppe er koncentreret om indvandrerunge, og at den model, som SF lægger op til her med øget socialpædagogisk omsorg, egentlig, sådan som jeg opfatter den gruppe mennesker, er noget, de faktisk griner ad og ikke kan tage alvorligt?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Med hensyn til hvilken gruppe er der ingen tvivl om, at folk med anden etnisk baggrund har en overrepræsentation, men det er jo sådan set efter min mening ikke det mest spændende, for det er jo ikke rarere for en enlig dame at blive slået ned eller få frastjålet sin håndtaske af en blåøjet, blond dreng fra Ballerup på 14 år end af en tyrkisk eller en pakistansk eller en japansk indvandrer. Oplevelsen er lige ubehagelig.

Derfor er det min holdning, at vi skal gribe ind målrettet mod dem, der gør det, hvad enten det er indvandrere eller danskere, og den konservative holdning er jo klar. Det er de tre k'er, nemlig krav, konsekvens og kærlighed, og det kan man ikke give til andre end sine børn, men så omsorg. Men der skal ske noget, og der skal

ske noget første gang, og det skal være foranstaltninger, der er målrettet mod den dreng eller pige, der begår kriminaliteten, og det må gerne være noget, de kan mærke, således at de hurtigst muligt kommer ud af den.

Jeg tror ikke, at vores holdning adskiller sig så meget fra den holdning, hr. Per Dalggaard har.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Helge Adam Møller nævnte i sin ordførertale de engelske forsøg, hvor man har taget fat i forældrene til unge kriminelle, der kommer i konflikt med loven. Det er jeg glad for hr. Helge Adam Møller nævnte, for det er jo indlysende et godt sted at tage fat, hvis der er problemer i familien, og hvis forældrene måske ikke engang ved, at den unge er på vej ud i noget kriminelt.

Nu er det sådan, at for et par dage siden foreslog den københavnske politiadvokat Michael Jørgensen, at man gav forældrene straffen, hvis børnene havde begået noget kriminelt. Så vil jeg gerne spørge, hvordan Det Konservative Folkeparti forholder sig til sådan et forslag.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det kommer lidt an på, hvad man mener med straf. Jeg vil hellere bruge ordet sanktioner. Jeg er selv en af dem, der er positive over for ideen i det, og jeg synes, det kan være meget relevant at give forældrene en sanktion.

Men hvad er en sanktion? Er det at putte forældrene i spjældet? Nej, det er jo eksempelvis at gøre det, som Tony Blair indførte i England for 3-4 år siden, hvor man siger, at forældre, som har børn helt ned til 10-årsalderen, der er på vej ud i kriminalitet, bliver pålagt i de næste 8 uger hver torsdag aften i 3 timer at stille henne på et kursus. Næsten alle forældrene sagde jo, da de blev pålagt det der: Vorherre bevares, hvad skal det hjælpe? Men det viste sig, da de havde gennemført det der kursus, at 90 pct. af dem sagde, at det, de havde lært, var fantastisk godt. Og så kom det endnu mere spændende, at kriminaliteten blandt børn af de forældre, der havde været på kursus, blev mere end halveret i forhold til dem, hvor forældrene ikke havde været på kursus. Det var altså fantastisk positivt.

Så derfor, grib fat i forældrene med nogle sanktioner, undervisning eller uddannelse, der passer til, at man kan få deres børn ud af kriminaliteten. Det synes jeg er spændende.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det var rart at høre, at hr. Helge Adam Møller er så godt inde i de engelske forsøg. Jeg er også selv en stor tilhænger af de engelske forsøg.

Det, Michael Jørgensen foreslog offentligheden, var netop, at man sendte et girokort med et bødeforelæg til forældrene. Det vil sige, at man direkte overførte den straf, som børnene skulle have haft, f.eks. for at gå med en ulovlig kniv, til forældrene, og det var det forslag, som jeg havde set refereret i dagbladene at hr. Helge Adam Møller havde været begejstret for, men jeg kan nu forstå, at det ikke helt var det, der var meningen.

Tak for oplysningen.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det er rigtigt opfattet. Jeg tror, hvis jeg husker rigtigt, men nu står jeg ikke med det engelske forsøg her, at de også i sidste instans har mulighed for at give forældrene en bøde, nemlig hvis forældrene nu siger, at det der kursus om, hvordan jeg bedre opdrager mine børn, og hvordan jeg stiller krav til dem og konsekvens osv., gider jeg ikke følge. Så skal der jo være en konsekvens over for forældrene, for ellers vil de fleste sige, at det vil de slet ikke komme til.

Der er konsekvensen i England, som jeg husker det, at så pålægger man dem simpelt hen en bøde, og så møder de alle sammen. Det, der så er det interessante, er, at af dem, der var meget negative, før de startede kurset, siger mere end 90 pct., efter at de har fulgt kurset, hvor godt det var, og hvor de lærte meget, og hvor meget det har betydet i omgangen med deres børn og i opdragelsen af børnene.

Kl. 13.30

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Vi siger tak til ordføreren, og næste ordfører er fru Elisabeth Arnold.

Elisabeth Arnold (RV):

SF's forslag om en bedre indsats over for kriminelle unge er jo sådan et alt godt fra havet-forslag, som vi fra radikal side på mange, mange områder er fuldstændig enige i. I otte punkter opretholdes de hovedprincipper, der bør gælde for behandling af og straffuldbyrdelse for unge, der har begået kriminalitet. Der lægges vægt på uddannelse; på undersøgelse af, om der kunne være psykiske lidelser; undersøgelse af, om der

er et uddannelsesniveau, der ikke er nået, eller om der f.eks. er tale om dårlig begavelse; så lægges der vægt på anvendelse af konfliktråd; opstramning af den måde ungdomssanktionen gennemføres på i praksis osv. osv. Det er alt sammen med det gode formål, at tilbagefald til ny kriminalitet efter løsladelse skal mindskes eller helt undgås.

Vi er som sagt enige i langt de fleste af forslaget's punkter. Vi kan måske også supplere med et par ekstra, hvis det skulle være af interesse.

Men jeg vil gerne i forbindelse med den generelle vurdering af det forslag her sige, at det jo er fuldstændig oplagt, at arbejde og uddannelse og hurtig sagsbehandling er noget af det, som meget hurtigt kan få den unge til at forstå, at der altså er en konsekvens af den her kriminalitet, at den skal straffes, og så skal der hurtigt komme nogle foranstaltninger ind, som gør, at den unge ikke falder tilbage i ny kriminalitet. Det er også alfa og omega for behandling af voksne kriminelle, men selvfølgelig jo hurtigere man kommer ud af en påbegyndt kriminel løbebane, jo yngre man er, når det sker, jo mindre er risikoen jo for, at man ender tilbage i fængselssystemet også som ældre.

Der er nogle enkelte ting, jeg vil gerne nævne sådan specifikt, som ikke har været nævnt i forslaget, og jeg ved godt, det er mærkeligt at sige det på det her så sene tidspunkt i debatten. Jeg har læst forslaget flere gange meget grundigt. Der står faktisk ikke et eneste sted, hvilken aldersgruppe vi taler om. Det er faktisk ikke nævnt i SF's forslag, men jeg går ud fra, at der er tale om de unge mellem 15 og 17, altså dem, der endnu ikke er blevet 18, men er over den kriminelle lavalder, altså fyldt 15 år.

Jeg vil godt tage fat i noget af det, som hr. Helge Adam Møller også sagde. Der er jo masser af unge mennesker under 15 år, som begår lovovertrædelser, men som ikke kan straffes i det almindelige system, fordi de er under den kriminelle lavalder, og for den, der bliver bestjålet på gaden eller er udsat for vold eller knivstikkeri, er det sådan set lige meget, om det er en over 15 eller under 15, man har den her den her ulykkelige konfrontation med.

Derfor skal man jo også, når man diskuterer ungdomskriminalitet, selv om den ikke skal behandles i det almindelige retssystem, diskutere fænomenet og spørge: Hvad gør vi så ved det? Hvad gør vi ved de unge, der, trods de er under den kriminelle lavalder, alligevel begår noget kriminelt? Hvordan tager vi fat i dem og ikke

mindst i deres forældre, eller i deres netværk, der, hvor de kommer fra, for at undgå, at de kommer ind i en kriminel løbebane?

Jeg kunne godt have ønsket mig, at SF måske havde taget lidt mere kontant fat om, at der altså også er en gruppe, som det er godt at få fat i, allerede inden de er 15 år. Vi skal ikke nedsætte den kriminelle lavalder, men vi skal have et beredskab i det sociale system og hos politiet, som jo reagerer på anmeldelserne, til, hvad vi skal gøre ved de helt unge lovovertrædere.

Så vil jeg også gerne nævne, og det er så en ros til SF, at de lægger vægt på konfliktrådet. Jeg synes, det er et stort problem, at konfliktrådet er blevet amputeret på den måde, det er, gennem flere års borgerlige finanslove, hvor konfliktrådsordningen nu efterhånden langsomt ebber ud. Der kommer ikke nye midler til den, og den bliver ikke landsdækkende. Det er et stort problem. Det har vist sig at være en utrolig god opfindelse især for ganske unge kriminelle, som første gang, de kommer i konflikt med loven, kan få en fornemmelse af, at det sværeste ord at skulle sige er undskyld. Det skal de altså ikke udsætte sig selv for mere, og derfor skal de lade være med at begå noget, de skal til at undskylde bagefter.

Endelig vil jeg godt sige, at den beskrivelse af ungdomssanktionen, som SF har gjort temmelig meget ud af i forslaget, synes jeg er vældig god. Nu har ungdomssanktionen jo fungeret i nogle år, der er indhøstet nogle erfaringer, og de er ikke entydigt gode. Det viser sig nemlig, at der er pladmangel på de institutioner, der er, og de institutioner, der skulle være for at opfylde behovet, er endnu ikke færdigbygget.

Der er mange eksempler på, at man har fragtet unge rundt mellem den ene og anden institution med meget korte mellemrum, og det vil sige, at den ro og den kontinuitet, der skulle være i behandlingen af de unge lovovertrædere, kommer ikke. Den bliver ikke effektueret, og det vil sige, at den effekt af ungdomssanktionen, som man gerne skulle se, udebliver.

Kl. 13.35

Derfor er det meget vigtigt, at vi alle sammen hjælpes ad med at gennemføre ungdomssanktionen, stramme den op – eller hvad skal man nu sige? – reformere den eller prøve at give den det, den skal have, for at den kan virke, sådan at vi ikke i stedet for i bar frustration begynder at nedlægge den eller erstatte den med andre former for afsoning, for der er meget godt i ung-

domssanktionen, men den har ikke haft de bedste vilkår.

Der er mange eksempler på, at unge er blevet flyttet rundt mellem mange forskellige institutioner, og derved har man simpelt hen overhovedet ikke haft nogen mulighed for at få det ud af ungdomssanktionen, som man skulle.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og der er en kommentar fra hr. Per Dalgaard.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Et kort øjeblik troede jeg, at Det Radikale Venstre var ved at ændre holdning til den kriminelle lavalder, men det kunne jeg så senere forstå ikke er tilfældet.

Men fru Elisabeth Arnold erkender dog, at det jo egentlig er ret ligegyldigt, om en gammel dame bliver slået ned og frarøvet sin taske af en 16-årig, en 15-årig eller en 13-14-årig. Den model, der f.eks. hedder ungdomsdomstol eller noget tilsvarende, så man måske på anden vis kunne få unge under den kriminelle lavalder gjort klart, at det her er en alvorlig sag, er det så en model, som Det Radikale Venstre kunne gå ind for?

Jeg går ud fra, at fru Elisabeth Arnold også ved, at den kriminelle lavalder er meget svingende i forskellige lande i Europa, helt ned fra 8 år. Den er f.eks. 10 år i England og Skotland, så det der med de 15 år her er jo ikke specielt lavt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hvis man kigger på hele Europa eller på de lande, vi normalt sammenligner os med, så vil man se et sandt mylder af forskellige kriminelle lavalde, og det afslører jo i virkeligheden, at alle lande har problemer med at fastsætte den alder, hvor man træder ind i de voksnes rækker rent juridisk og kan straffes for det, man har begået.

Der er ikke nogen, der nogen sinde har benægtet, at unge under den kriminelle lavalder, hvad den så end kan være, også kan begå kriminalitet, og det skal samfundet reagere på enten ved at fjerne den unge eller tage fat i forældrene eller på anden måde skride ind, sådan at gentagelser ikke kan ske, så den unge ikke fortsætter ad en kriminel løbebane.

Det er alene et spørgsmål om, hvad det er for nogle myndigheder, der skal tage sig af den her

lunge lovovertræder, unge lovovertræder, det har ikke noget med lunge at gøre.

Første næstformand (Svend Auken):

Det var helt korrekt, fuldstændig korrekt.

Elisabeth Arnold (RV):

De 15 år er en fællesnordisk kriminel lavalder, og jeg mener, at det ville være meget sørgeligt, hvis vi fraveg en enighed i de nordiske lande om at fastholde en speciel kriminel lavalder på 15 år. Det har vi altså været enige om hidtil, og det synes jeg vi skal fortsætte med at være.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Per Dalgaard, hvis han ønsker det. Ja, værsgo.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Altså hvad de nordiske lande og måske specielt Sverige gør omkring kriminalitetsbekæmpelse, synes jeg egentlig ikke vi sådan skal stile efter at opnå.

En anden ting, som jeg godt kunne tænke mig at spørge fru Elisabeth Arnold om, er den model med at tvinge forældre til kriminelle unge på en form for kursus. Er det noget, vi sådan måske kunne få ført igennem nærmest som en lovgivning, at de forældre, der, jeg havde nær sagt, producerer kriminelle unge og i hvert fald ikke kan finde ud af at opdrage dem til ikke at blive kriminelle, faktisk skal tvinges på nogle kurser, som vi har hørt om tidligere?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre hilser ethvert initiativ velkommen, der kan gribe ind over for årsagen til kriminalitet, herunder også forbedringer af det miljø, som den unge kriminelle har hjemme hos sig selv.

Sanktioner over for forældrene for at få dem til at blive bedre forældre for deres kriminelle unge børn synes jeg er en ganske glimrende idé. Jeg vil bare ikke have, at det er børnenes forseelser, som så bliver adresseret videre til forældrene, sådan at forældrene skal afsone børnenes straffe, eller forældrene skal betale børnenes bøder. Det er ikke sådan, jeg ønsker det.

Jeg ønsker da, at forældrene bliver draget ind i bekæmpelsen af ny kriminalitet og dermed kommer på sådan nogle kurser, som man har set

i England. Det er vi helt åbne over for, og det har vi aldrig nogen sinde sat spørgsmålstegn ved.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg siger tak til ordføreren, og så går vi videre. Og den næste ordfører er fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Som flere andre ordførere synes jeg også, det er godt, SF har fremsat beslutningsforslaget, så vi igen kan diskutere, hvad vi gør for de unge kriminelle.

I de konkrete punkter er der meget, vi gerne vil diskutere videre. Vi synes, det er fint, at man får flere ressourcer til at undersøge. Vi synes nok, det er lidt voldsomt, hvis alle unge, der kommer i konflikt med loven, skal igennem en undersøgelse. Jeg går heller ikke ud fra, at det er det, der egentlig ligger i SF's tanker, men det er jo noget af det, vi kan se på under udvalgsarbejdet.

Men vi synes i hvert fald, det er godt at få nogle ressourcer til, at man kan foretage undersøgelser. Vi er ligesom SF rystede over nogle af de eksempler, der har været på, at unge, der har en lang række andre problemer og slet ikke burde være under kriminalforsorgen eller på de sikrede institutioner, ender der, fordi man ikke har foretaget en ordentlig undersøgelse.

Kl. 13.40

Men vi mener også, det er vigtigt at sikre, at det personale, der er på de institutioner, der tager sig af de unge, har en ordentlig faglig uddannelse og løbende får efteruddannelse og supervision, så de er kvalificerede til at tage sig af de unge og er i stand til at se, at der kan være nogle, hvor man har behov for at få lavet en nærmere undersøgelse af, om de har nogle andre problemer, man skal tage hånd om, om de har psykisk sygdom, om de er udviklingshæmmede eller andet, som gør, at de egentlig slet ikke hører hjemme i det system, men skal over og have nogle andre typer behandling. Det synes vi kan være fornuftigt at se på.

Det andet er så, som der også har været nogle ordførere, der har været inde på, at hele spørgsmålet om at forebygge ungdomskriminalitet skal vi, ligesom når vi ser på at forebygge kriminalitet generelt, have en meget bred tilgang til.

Hvis vi virkelig ønsker at nedbringe kriminaliteten, så handler det om boligforhold, det handler om uddannelse, det handler om muligheden for at få arbejde, og det er jo den store sociale indsats, der har været i Danmark, der har

gjort, at vi har så forholdsvis lav en kriminalitet, som vi har i Danmark.

Så er det fuldstændig korrekt, som hr. Per Dalgaard har påpeget, at i takt med at man har øget straffene, er volden steget, og der synes jeg nok det kunne være væsentligt at se på: Hvor er det, vi har svigtet? Hvad er det, der er gået galt, siden voldskriminaliteten stiger? Det synes jeg er et alvorligt problem.

I forhold til nogle af de unge, som vi oplever begår den voldsomme kriminalitet, mener jeg, at det er vigtigt at gribe ind meget tidligt. På baggrund af nogle af de erfaringer, vi fik, da Retsudvalget var i Canada for et par siden, fremsatte vi jo sidste år et forslag om, at vi skulle prøve at lave det samme forsøg som i Canada med en tidlig konsekvens over for unge. Altså første gang, de begår alvorligt hærværk, stjæler biler eller på anden måde kommer ud i noget lidt alvorligere kriminalitet, går man ind og f.eks. sikrer, at de mødes med ofrene, så de oplever, at det, de foretager sig, faktisk har betydning for nogle mennesker, og at de kommer i gang med noget arbejde eller andet i stedet for at fortsætte den kriminelle løbebane.

Det mener vi kunne være rigtig godt at arbejde videre med, og ligesom flere andre håber jeg derfor også, at vi meget snart får et flertal, der vil gennemføre en udvidelse af konfliktrådene, ligesom vi også mener, vi skal følge det, man laver i skolerne nogle steder i København, med at undervise eleverne i mægling, gribe ind over for mobning osv. for at lære børnene fra de er små, hvordan man egentlig løser konflikter på andre måder end med vold.

Så vil jeg også sige, at vi har et problem med en gruppe unge, især mænd, som savner spænding i tilværelsen, som kaster sig over hasarde-ret bilkørsel, stjæler biler, begår indbrud, kommer ud i stofmisbrug og alt muligt andet, hvor vi er nødt til at overveje, hvad vi kan finde ud af at gøre, for at de her unge, som kommer fra alle mulige forskellige sociale miljøer, kan finde nogle måder at få udløst den spænding på, som ikke bringer andres liv og førlighed i fare.

Jeg synes, at vi skulle prøve at bruge lidt tid under udvalgsarbejdet på at se: Hvad er det egentlig, vi kan gøre for den her gruppe unge mænd, så de ikke kører vildt på vejbaner, hvor der kan være andre mennesker, så de ikke kaster sig ud i indbrud, biltyverier eller andet, som går ud over andre mennesker, så de dermed kommer ud i en kriminalitet, som de hænger fast i resten af livet?

Jeg synes, det kunne være spændende, hvis vi kunne se på den gruppe, fordi vi for de andre grupper ved meget om, hvad det er, der virker. Problemet er bare at få de nødvendige bevillinger og det nødvendige personale til at gennemføre det.

Så skal jeg til allersidst sige, at vi var imod ungdomssanktionen, da den blev indført. Vi var meget bange for, at det ville føre til ungdomsfængsler. Jeg mener også, at man kan se på erfaringerne, at de absolut er meget blandede, at der hele tiden nu bliver krævet flere og flere pladser, og at der derfor er behov for, at vi ser på en anden tilgang i stedet for bare at skulle spærre flere og flere inde.

Men vi glæder os til udvalgsarbejdet om det her forslag.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Jeg synes, det er fantastisk at høre de udsagn fra fru Line Barfod, bortset fra at det ikke er mine, at hun åbenbart vil forsøge at lægge op til, at øget straf giver mere vold. Altså hvad er det for en sammenhæng? Vil det sige, at hvis vi satte straffen til nul, så var volden nul?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg har ikke sagt, at der er en årsagssammenhæng, sådan at når man øger straffen, så kommer der mere vold. Jeg har bare påpeget, at i takt med at det instrument, man har brugt til at bekæmpe vold, har været øgede straffe, så kan vi samtidig se, at volden er steget, og derfor er det nødvendigt, at vi laver flere undersøgelser og forsker mere i, hvad det er, vi har gjort galt, hvad det er for nogle andre instrumenter, vi kunne bruge i stedet for øget straf, som kunne være med til at forebygge, at nogen bliver udsat for vold.

I stedet for kun at være optaget af, hvor hård straf den, der har begået volden, får, synes jeg faktisk, det er mere væsentligt at se på, hvad det er, der fører til vold, så vi kan forebygge, at der er nogen, der bliver overfaldet.

Kl. 13.45

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Sådan som jeg tolker svaret, er fru Line Barfod jo inderst inde egentlig med på, eller rettere sagt plæderer for, at øget straf giver øget vold. Det er selvfølgelig noget sludder, men lad det nu ligge.

De unge savner spænding i tilværelsen, det er derfor, de begår kriminalitet.

Altså hvad kunne fru Line Barfod, Enhedslisten forestille sig, at der skulle ske? Etablering af racerbaner, skiture eller et eller andet andet spændende eksotisk for at holde de her kriminelle elementer nede? Er det sådan nogle modeller, Enhedslisten mener?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg mener, at vi er nødt til at se på, at der er forskellige unge med forskellig baggrund. Der er nogle unge, hvor vi kan se, at hvis de får uddannelse og arbejde, så hjælper det til, at de ikke kommer ud i kriminalitet, eller hvis de er ude i kriminalitet, at vi får dem væk fra det.

Men der er en anden gruppe unge, og nogle af dem kommer fra de øverste samfundslag. De har alle muligheder i verden stående åbne for sig, og alligevel kommer de ud i hasarderet bilkørsel, indbrud eller andre ting for at få spænding. Man har lavet undersøgelser, der viser, at når nogle af dem kommer ud i stofmisbrug, så er de startet med at komme ud i kriminalitet, fordi de søgte spænding, og fordi de ville have mere spænding, kom de senere ud i stofmisbrug.

Jeg synes, at det kunne være spændende at diskutere, hvad man kan gøre, om det er racerbaner, som nogle har været inde på på færdselsområdet, eller det er andet, må man jo så se på, men jeg synes, det er væsentligt også at tage fat i den gruppe, for dér hjælper tilbuddet om uddannelse og arbejde ikke, når det alene er spænding, og derfor synes jeg, at det kan være spændende at se på, hvad det er, vi kan gøre for de her grimmandssønner og andre.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren.

Vi går videre i ordførerrækken. Så er det hr. Jann Sjursen.

Jann Sjursen (KD):

SF's beslutningsforslag om en bedre indsats for kriminelle unge har mange fine intentioner bag sig, som også Kristendemokraterne kan støtte, ja, faktisk kan jeg sige, at der ikke er nogen af punkterne eller pindene i beslutningsforslaget, som vi sådan for alvor kan have noget imod.

Det er vigtigt, at der sættes ind for at hindre tilbagefald blandt unge gennem hurtigere konsekvens og straf og også gennem helhedsorien-

terede socialpædagogiske foranstaltninger, så-
dan som beslutningsforslaget også lægger op til.

Især kan man jo sige, at punkt 1 i beslutningsforslaget er meget vigtigt, nemlig det at sikre en tidlig og selvfølgelig også rigtig indsats, som der står, er af afgørende betydning; det er et af de punkter, som det er vanskeligt at have noget imod.

Men det er så også et af de punkter, hvor man kan sige, at skulle man finde ud af, hvad det måtte betyde i praktisk lovgivning, og måske også, hvilken betydning det helt specifikt skulle have for regeringen, hvis den skulle fremsætte et lovforslag på basis af beslutningsforslaget, så kræver det måske lidt flere ord at nå frem til, hvad denne her tidlige, og især rigtige, indsats skulle bestå i.

Det siger jeg ikke for at hovere over SF's beslutningsforslag, men for at sige, at jeg nok ser beslutningsforslaget som værende mest egnet til en videre debat i Retsudvalget, sådan som flere ordførere også har været inde på, og hvor det så måske kunne føre til en konkretisering, ikke bare af det punkt, men også af andre, måske i form af en beretning, som kunne føre til, at regeringen fik lidt mere præcise dessiner i forhold til, hvad et flertal i Folketinget måtte ønske sig, for jeg mener faktisk, at der er gode takter i beslutningsforslaget her.

Det gælder også de overvejelser, som man i beslutningsforslagets punkt 8, og der bliver man for alvor godt konkret, gør sig om ungdoms-sanktionen. Jeg er enig med de ordførere, som her har sagt, at vi ikke er derhenne, hvor vi gerne ville være, ifølge de intentioner og forventninger, der var til ungdomssanktionen, da den i sin tid blev indført – også med mit partis stemmer. Der synes jeg, at SF kommer frem med nogle konkrete forslag, som vi meget gerne vil være med til at overveje og føre videre frem også ud over et udvalgsarbejde.

Jeg vil godt nævne her, at det fokus, der efter Kristendemokraternes opfattelse må være, også må rettes mod forældre og familien som helhed. Det er jo vigtigt at se på børns og især de unges hele miljø, det er selvfølgelig også vigtigt med uddannelse og arbejde, som en ordfører har peget på, men vi må også se på de vigtige aktører, som forældre og familie kan være i denne her sammenhæng. De skal også inddrages, hvis vi skal nå de kriminelle unge, som det i dag er svært at nå gennem de eksisterende tilbud, og som SF's beslutningsforslag vil forsøge at give ikke bare en hjælpende hånd, men også en hånd,

der kan føre til, at de finder en god plads i vores samfund.

Kl. 13.50

Lad mig sige, at mange ting er i gang, og det har ministeren og regeringspartierne repræsentanter jo selvfølgelig også sagt, som det sig hør og bør, når man repræsenterer noget sådant, og det er også rigtigt. Det er jo også det, der gør, at jeg synes, at beslutningsforslaget sådan er velegnet til en god snak, som fru Anne Baastrup vel ville sige, hvis hun selv skulle sige det, i Retsudvalget, så vi kunne se, hvad vi allerede har i gang, hvad vi kan bygge videre på også i forhold til det, der blev foreslået fra SF's side. Det medvirker vi meget gerne til fra Kristendemokraternes side i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Lad mig afslutningsvis sige, at jeg synes, det er rigtigt, som flere ordførere også har sagt, at det er vigtigt, at vi i debatten om de kriminelle unge og dem, som i det hele taget har problemer med at gebærde sig i samfundet, ikke glemmer, at rigtig mange unge faktisk opfører sig rigtig fornuftigt i vort samfund. Det kan somme tider se ud, som om hele banden af unge mennesker i kongeriget Danmark er småkriminelle og gør sig totalt ud til bens i forhold til alle andre, og det er jo altså rent faktisk ikke tilfældet. Det er i øvrigt også noget af det, der gør, at vi tror på, at der, hvor unge møder unge, også i forebyggende arbejde og også med sigte på at bringe kammerater, venner, på ret køl igen, kan man faktisk også opnå noget. Så vi synes også, det er vigtigt, at man ikke bare inddrager spørgsmålet om arbejde og uddannelse og familie, men også venner og unge i et forebyggende arbejde og en tidlig indsats for at få gjort noget ved ungdomskriminaliteten.

Vi deltager altså positivt i det udvalgsarbejde, der forestår.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Anne Baastrup.

Anne Baastrup (SF):

Jeg takker for en fredssommelig debat. Jeg synes, at alle – nok bortset fra Dansk Folkepartis ordfører – har været indstillet på rent faktisk at diskutere ungdomskriminaliteten som det saglige problem, det er, heldigvis ikke det store problem, men det saglige problem.

Fru Elisabeth Arnold var inde på spørgsmålet om, hvordan vi kommer i gang med en tidlig

indsats for børn, der ikke er over den kriminelle lavalder. Da vi udarbejdede det her beslutningsforslag, sad vi dybt begravetovre hos socialministeren og lavede en anbringelsesreform. En god ændring af servicelovgivningen med veluddannede sagsbehandlere og familierådgivere i kommunerne tror jeg er et meget godt skridt i retning af at forhindre, at børn kommer galt af sted, forhindre, at børn pludselig står i en situation, hvor de begår en kriminel handling, og så skal man have det store arbejde i gang med hvad så, fjernelse osv.

For mig at se er der ingen diskussion om, at når et barn begår en kriminel handling, så er det et bevis på, at dette barn har et meget stort socialt problem, der kan være af en sådan karakter, at der er grund til at fjerne barnet fra hjemmet.

Det er ikke den sædvanlige praksis i kommunerne, og der tror jeg, vi har et af problemerne med, at børn stille og roligt kan udvikle sig til at komme ud på en kriminel løbebane, før de bliver 15 år. Vi husker vel alle det eksempel med den 7-8-årige, der gang på gang blev fundet i midtbyen midt om natten og blev kørt hjem af politiet, og da han var 13 år, begik han voldtægt. Det barn er nu på ret køl, men det viser jo, at i og med at kommunen ikke gjorde det rigtige på det rigtige tidspunkt, så gik det rent faktisk forfærdeligt galt.

Jeg har været meget tilfreds med denne her diskussion om vores forslag, og jeg synes også, at der har været mange gode takter. Det, der har været vigtigt for mig i udarbejdelsen af det, er at inddrage virkeligheden. Jeg er fuldstændig klar over, at der er krav om konkrete faste vilkårsfastsættelser, og der er et forsøg på at konkretisere tingene. Når man så kan se rapporter og undersøgelser påvise, at ingen i kommunen kan huske, hvem der havde fået arbejdsopgaven med at tjekke, at Brian rent faktisk gik i teknisk skole og overholdt vilkårene i ungdomskontrakten, og man så et halvt års tid efter kan se, at det gør Brian ikke længere, og politiet har ikke fået noget at vide, så synes jeg, at vi har et problem.

Derfor er det ikke nok, at Rigsadvokaten blot udsteder nogle retningslinjer om, at nu skal man være konkret, direkte osv. Man bliver nødt til at inddrage kommunerne, således at de i langt højere grad er sig det ansvar bevidst, som de jo har påtaget sig, i og med at de har en ung, der har begået en kriminalitet, boende i deres kommune.

Kl. 13.55

Så kan jeg se, at jeg har været upræcis i min formulering af punkt 4. Grunden til, at jeg mener, at folk, der lander i en sikret institution, når de har begået en alvorlig kriminalitet, altid skal have en psykiatrisk undersøgelse, og at man også skal tjekke, at de rent faktisk ikke har en IQ på under 49 eller i hvert fald ikke har meget, meget, meget svage intellektuelle ressourcer, er, at de ting hænger sammen.

Det vil sige, at det er i forhold til den gruppe, hvor der virkelig er problemer, at vi skal have sikkerhed for, at de ikke har en underliggende psykiatrisk diagnose. Jeg talte med en retspsykiater for et stykke tid siden, og han mente altså ikke, at det ville være så afskyelig dyrt, som jeg kan forstå at der er nogle der måske er lidt bange for.

Jeg har i nogle korte spørgsmål forsøgt at komme ind på det, men det, der så også er problemet med den måde, vi så behandler de unge på, når de lander i en sikret institution, er, at vi har en institution, der måske har ti pladser, som inden for de her rammer skal håndtere unge i flere forskellige perioder af deres kriminelle løbebane, kan man sige:

Der er nogle, der sidder og dukker sig, fordi de ved, at de har lavet noget galt, men de vil ikke ud med det; de sidder i varetægt, og de håber, at de ikke bliver dømt. Så er der nogle, der lige har fået dommen, og de er dybt ulykkelige og er i virkeligheden i den der periode, hvor der er åbenhed omkring, hvad de skal, hvordan de skal komme videre med deres liv, og så er der nogle, der er stukket af fra en institution og igen er landet på den sikrede institution.

Det er bare tre forskellige måder, som man skal forholde sig til de unge på, og det kan ikke rummes i en socialpædagogisk institution. Det er simpelt hen ikke ordentlige socialpædagogiske indsatser, der kan gøres der.

Vi har jo flere sager på dagsordenen, så jeg vil slutte af med noget af det, jeg virkelig brænder for, nemlig følg pengene, og så kan man se, hvor det går galt. Grunden til, at jeg har punktet med om en objektiv finansiering af hele ungdomssanktionen, er, at den sikrede institution er en opgave for både amter og kommuner.

Lige så snart den unge skal gå fra den sikrede institution ud i åbent regi, er det en kommunal udgift, og med grundtakstmodellen er det i størrelsesordenen knap 500.000 kr. De penge kan alt-

så mærkes sidst på måneden i en kommune. Kan de trække den et stykke tid, så gør kommunerne det gerne. Det kan godt være, at det ikke er ret mange kommuner, men jeg ved i hvert fald, at når man taler med det socialpædagogiske personale rundtomkring på de sikrede institutioner, er det et meget stort problem.

Samtidig ved vi også, at når de unge kommer ud i det åbne regi, er det et åbent regi, som man bare lige sådan trækker ned fra oven af, for der har ikke været den der systematiske gennemtænkning af: Hvad gør vi med den her unge? Han har været i varetægt hos os, vi kender ham udmærket godt, vi har fået lavet en handleplan for ham, vi ved bare ikke, hvor han skal hen, efter at han har været i en sikret institution, for kommunen har ikke fundet en plads.

Så kommer han i et åbent regi, der overhovedet ikke kan håndtere denne gruppe, så slår han sig ud der, så kommer han tilbage til den sikrede institution, så kommer han i et andet åbent regi, der heller ikke kan håndtere ham, fordi de ikke har været forberedt på ham, og de kender ham slet ikke, og så lander han i tredje fase af ungdomssanktionen. Der har jeg eksempler på, at tredje fase af ungdomssanktionen rent faktisk foregår på gaden, hvor der ikke er styr på den unge overhovedet.

Hvis bare de her historier om ungdomssanktion har noget som helst på sig, så oplever jeg, at ungdomssanktionen har spillet fallit. Derfor håber jeg inderligt, at vi under alle omstændigheder kan komme et skridt videre med hensyn til, hvordan vi får videreudviklet ungdomssanktionen, så den rent faktisk kan komme til at blive brugt med fordel af de unge.

Tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 9:

Forslag til folketingsbeslutning om en udvidelse af kredsen af medier omfattet af medieansvarsloven.

Af Aage Frandsen (SF) og Anne Baastrup (SF).
(Fremsat 7/10 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Dette beslutningsforslag fra SF opfordrer regeringen til at fremsætte forslag om ændring af medieansvarsloven, så der sker en udvidelse af kredsen af medier omfattet af loven.

Hovedformålet med medieansvarsloven er at sikre de bedst mulige vilkår for ytrings- og informationsfriheden og dermed også for samfundsdebatten. Derfor indeholder medieansvarsloven et særligt medieretligt ansvarssystem, der bl.a. indebærer, at kredsen af personer, som kan drages til ansvar er begrænset, og at der samtidig altid er mindst én person, der er ansvarlig for det pågældende medies indhold. Det vil i langt de fleste tilfælde være redaktøren.

Kl. 14.00

Det særlige redaktøransvar sikrer, at artikler m.v. kan offentliggøres uden navn og forblive unavngivne og anonyme. Anonyme forfattere og kilder er således ansvarsfri. I stedet er redaktøren ansvarlig for artiklerne på et objektivt grundlag. Samtidig sikrer redaktøransvaret, at medarbejderne ved aviser m.v., som falder uden for ansvarskredsen, ikke kan blande sig i det redaktionelle indhold med henvisning til ansvarsrisikoen.

Medieansvarsloven omfatter direkte de traditionelle medier, dvs. de trykte aviser, radio og tv. Andre medier end de traditionelle medier, f.eks. netaviser, kan også være omfattet af medieansvarslovens særlige ansvarssystem, men det forudsætter dels en anmeldelse til Pressenævnet, dels at mediet opfylder nogle basale kriterier i medieansvarslovens § 1, nr. 3.

Efter lovens § 1, nr. 3, omfatter medieansvarsloven således tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden, hvis de har karakter af en nyhedsformidling, som kan ligestilles med formidling fra de traditionelle medier. Det vil for det første siges, at stof-

fet skal udbredes til offentligheden, hvilket indebærer, at alle skal kunne få adgang til stoffet. Dernæst skal der være tale om nyhedsformidling.

For at der kan være tale om nyhedsformidling, skal der være tale om en envejskommunikation, så modtagerne ikke kan påvirke produktet. Debatfora og lignende på internettet vil således f.eks. ikke være nyhedsformidling. Nyhedsformidling forudsætter også, at der er en selvstændig bearbejdning af det stof, der udsendes som nyhedsstof. En ren videregivelse af nyhedsstof vil således ikke være omfattet. Endelig er det et kriterium i lovens § 1, nr. 3, at der skal være tale om en periodisk udbredelse.

Medieansvarsloven bygger på et meget grundigt udvalgsarbejde i Medieansvarsudvalget. Spørgsmålet om, hvorvidt medieansvarsloven skulle omfatte andre medier end de traditionelle medier og i givet fald under hvilke betingelser, blev overvejet meget grundigt af udvalget.

Udvalgets udgangspunkt var, at der skal foreligge særlige grunde for, at man vil lade andre massemedier end de periodiske skrifter, radio og tv være omfattet af det særlige medieretlige ansvarssystem. Herved sikres det, at det medieretlige ansvar fastholdes som noget for så vidt enestående og specielt i forhold til den almindelige straf- og erstatningsansvarsordning og ikke bliver udvandet.

Udvalget er på den anden side enig om, at man ikke kan nøjes med at lade en medieansvarslov omfatte den trykte presse, radio og fjernsyn. Det er bl.a. nødvendigt at sikre, at det ikke i relation til spørgsmålet om det presseretlige ansvar bliver afgørende, hvordan produkterne distribueres.

Hvis f.eks. et dagblad vælger at distribuere det samme nyhedsstof både traditionelt via trykte aviser og via nettet som en netavis, må begge nyhedstjenester selvfølgelig være omfattet af de særlige ansvarsregler, ellers ville der kunne opstå den situation, at en unavngiven artikel i avisen pådrager bladets redaktør et ansvar, mens samme artikel formidlet elektronisk af dagbladet medfører ansvar efter lovgivningens almindelige ansvarsregler, således at forfatterens anonymitet ikke er beskyttet og redaktørens ansvar ikke er objektivt.

Udvalget fandt imidlertid ikke, at det var muligt at afgrænse de elektroniske nyhedsformidlinger, der ønskes omfattet af det særlige ansvarssystem, med et enkelt kriterium hverken af formel eller materiel karakter. Det må i stedet af-